

NHD online, 8 september 2023

Ruimen van oude graven én populariteit van cremeren zorgt voor kaalslag begraafplaats

Overal op de begraafplaats zie je bordjes waar familieleden worden opgeroepen om zich te melden, anders worden de graven geruimd © Foto Marc Moussault

Ina Hoogenbosch-Glas vertelt in haar boek de betekenis van deze paaltjes © Foto Marc Moussault

Clare Brouwer

Vrijdag 8 september 2023 om 13:00

Middenmeer

Wat betekenen de betonnen paaltjes op de begraafplaats van Middenmeer? Ina Hoogenbosch-Glas (67) dook in de geschiedenis van de begraafplaats en schreef er een boek over. Ze wil laten zien wat de waarde van een begraafplaats is en waarom oude graven niet zonder nadenken geruimd moeten worden. „Moet je eens kijken hoe mooi het er is. Hier wil je toch liggen?”

Was het vroeger vrij normaal om het leven af te sluiten onder de groene zoden, tegenwoordig kiest twee derde van de mensen voor cremeren. Steeds meer begraafplaatsen vertonen kaalslag, lege

plekken waar ooit een graf was. Want oude graven waarvoor de familie niet meer betaalt, worden geruimd. Hoogenbosch: „Het zou fijn zijn als mensen het begraven weer overwegen. Voor nabestaanden is het heel mooi om hier terug te komen en even op het bankje te zitten. Even een moment van herinneren.”

Hoogenbosch wijst naar een kale plek. „Kijk, daar is een steen geruimd en met die plek wordt verder niets gedaan. Al die stukken gras die je ziet, daar zouden nog mensen kunnen liggen. We hebben in Middenmeer genoeg doden, alleen willen ze de grond niet in.”

(Tekst gaat door onder de foto)

De begraafplaats van Middenmeer is 45.760 m² groot en heeft ruim vijfhonderd verschillende soorten bomen die heel speciaal zijn. Het biedt mogelijkheden voor een fikse wandeling. „Dat gebeurt ook veel hoor”, vertelt Hoogenbosch. „Vroeger was hier de mavo en vaak kwamen de leerlingen hier tussen de middag wandelen en een broodje eten. Mijn zoon loopt hier ook vaak met de kinderen, dan wijst hij waar opa ligt. Moet je eens kijken hoe mooi het hier is, hier wil je toch liggen?”

Grafsteen plaatsen

Het is een bloedhete dag en dat is goed te zien aan de mannen die verderop een loodzware grafsteen plaatsen. „Och jeetje”, zegt Hoogenbosch verschrikt. „Ze zijn mijn oude buurman aan het plaatsen. Ik zie nu pas dat hij dood is.” Terwijl ze de grafsteen bekijkt, werken de mannen van Mereboer Uitvaartzorg uit Hippolytushoef hard door. Het is toeval dat Hoogenbosch hier getuige van is, want slechts twintig tot dertig keer per jaar wordt er in Middenmeer een graf geplaatst.

„Je merkt bij ons ook dat steeds minder mensen kiezen voor begraven”, vertelt Richard Mereboer. „Dat heeft deels te maken met de kosten. Een graf heb je voor twintig jaar en dat is snel voorbij. En dan krijg je gedoe in families over verlengen van het graf.”

Maar daarnaast heeft de uitvaartzorg ook te maken met de privacywet. Mereboer: „We kunnen nabestaanden vaak niet traceren als ze verhuizen. Soms wordt een graf geruimd zonder dat de nabestaanden het weten of willen.”

(Tekst gaat door onder de foto)

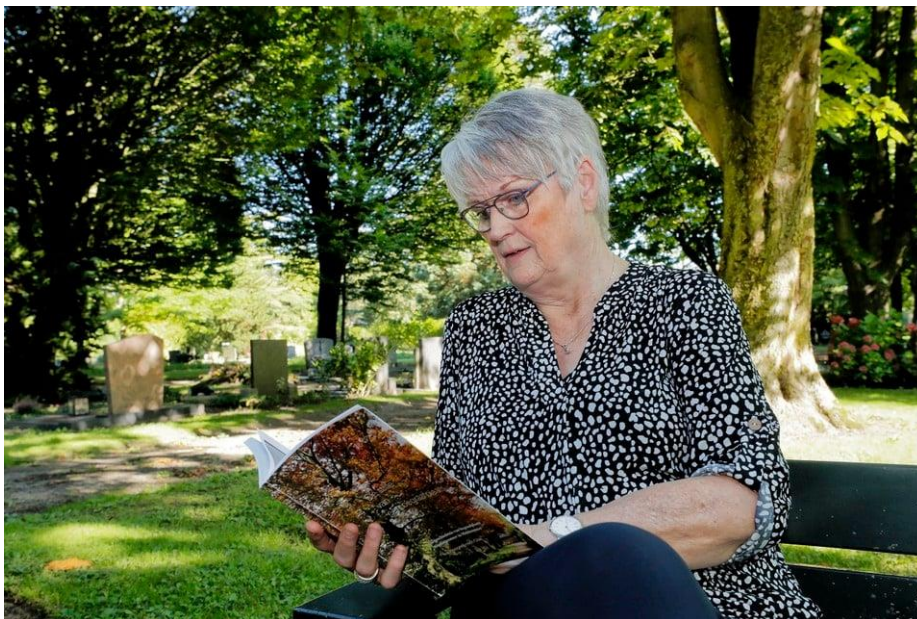

Gemeente Hollands Kroon wil graven ruimen © Foto Marc Moussault

„Er is hier in Middenmeer nog plek zat, er hoeft dus geen graf geruimd te worden”, zegt Hoogenbosch stellig. Maar de gemeente Hollands Kroon denkt daar anders over. Overal op de begraafplaats zie je bordjes waar familieleden opgeroepen worden om zich te melden. De werkgroep Behoud Erfgoed Begraafplaats Wieringermeer, waar Hoogenbosch in zit, zet zich in om deze graven te behouden.

Betonnen paaltjes

Op het katholieke gedeelte van de begraafplaats is een grasveldje met betonnen paaltjes met een nummer erop. „Dit is altijd een mysterieus veldje geweest”, vertelt Hoogenbosch. „Niemand wist wat die paaltjes waren. Ligt er iemand onder? Of is er een andere betekenis?”

Ina Hoogenbosch-Glas schreef een boek genaamd 'De stilte van een begraafplaats' over de geschiedenis van begraafplaats Wieringermeer in Middenmeer.

© Foto Marc Moussault

Hoogenbosch ontdekt bij toeval hoe het zit, door een vraag van een mevrouw die op zoek is naar het graf van haar overleden broertje. Het kindje heeft maar kort geleefd en de vrouw vraagt of het graf nog te vinden is. Hoogenbosch vindt een lijst met namen en nummers. Eén daarvan komt overeen met de naam van het broertje.

Het verhaal ontroert Hoogenbosch. Ze vraagt of ze erbij mag zijn als de familie het graf bezoekt. „Ik vond dat mooi. Die mensen hadden eigenlijk voor het eerst een ontmoeting, dat vond ik zo bijzonder. Deze paaltjes staan dus voor de stilgeboren baby's en kinderen die nog niet gedoopt waren. Volgens het geloof mochten zij niet op gewijde grond liggen en geen officiële grafsteen hebben.”

Park van herinnering

Een idee van de werkgroep Behoud Erfgoed Begraafplaats Wieringermeer is om een bordje met uitleg te plaatsen bij deze paaltjes van stilgeboren kindjes. Ook de bomen zouden een bordje moeten krijgen, zoals de mammoetboom uit Californië die wel 95 meter hoog kan worden.

„Ik zie het eerder als een park van herinnering”, vertelt Hoogenbosch. „Een plek om verhalen door te geven. Veel mensen die hier liggen, hebben wat betekend voor Middenmeer. Eigenlijk zou je bij elk graf een bordje moeten plaatsen met een korte biografie van de overledene. Dan hebben mensen als ze hier wandelen ook wat om naar te kijken en van te leren.”

'De Stilte van een begraafplaats'

Meer verhalen over de begraafplaats Wieringermeer in Middenmeer zijn te lezen in het boek 'De Stilte van een begraafplaats' van Ina Hoogenbosch-Glas. Het kwam tot stand met steun van Hollands Kroonse Uitdaging en Het Historisch Genootschap Wieringermeer. Op 17 september om 14.00 uur vindt de boekpresentatie plaats in de Cultuurschuur in Wieringerwerf.

U kunt het boek bestellen door een mail te sturen naar: ina.hoogenbosch-glas@quicknet.nl